

Kulturelt entreprenørskapsprogram for økt utbytte av utøverstudie

- ERFARINGER ETTER FØRSTE GJENNOMFØRING

Barratt Due

MUSIKKINSTITUTT STIFTET 1927

"Etter tre år har faget gitt store resultater, både med tanke på kompetansen til hver enkelt student og hele skolens faglige og sosiale miljø" Leder av Studentutvalget

"Hele prosessen fra idé til gjennomføring har for alle vært svært lærerik, og den viktigste lærdommen er selve erfaringen med å ha produsert noe av et slikt format og presentert det i det virkelige arbeidsmarkedet."
Fagerborgfestspillene 2014

"Vi mener at entreprenørskapssøylen står for noe av det viktigste vi tar med oss fra bachelorstudiet på Barratt Due musikk institutt" Fagerborgfestspillene 2015

Barratt Due musikk institutt iverksatte nytt entreprenørskapsprogram for økt utbytte av utøverstudie høsten 2012. Våren 2014 uteksamineres første kull med fullført entreprenørskapsprogram og vi ønsker med dette notatet å dele våre erfaringer for å bidra til utviklingen av et svært viktig fagfelt for kunstutdannelse som helhet.

Bakgrunn:

Med klassisk musikk som utgangspunkt har Barratt Due musikk institutt som mål å utdanne musikere på toppnivå, i takt med sin samtid og med blick for fremtiden. Barratt Dues 4-årige bachelor i utøvende musikk har en sterk og tydelig utøvende profil med et styrket volum på hovedinstrumentundervisning. Etableringen av entreprenørskapsprogrammet for utøvende musikere tok utgangspunkt i en erkjennelse av at instituttet ikke klarte å sette studentene i god nok stand til møtet med en ny arbeidshverdag. Norsk og internasjonal musikkbransje har det siste tiåret vært i stor endring og eksisterende studieprogram med en mer tradisjonell innretning ga ikke i tilstrekkelig grad studentene de ferdigheter som behøves for å mestre en ny markedsdynamikk.

Entreprenørskapsprogrammet bygger utover et individuelt entreprenørskapsfokus og karriereutvikling på kunstnerisk utvikling og konsertproduksjon. En musikerkarriere på høyt internasjonalt nivå krever svært mye arbeid på egenhånd, en til dels isolert tilværelse. Et entreprenørskapsprogram der studentene må fokusere ut over egen prestasjon og se sin rolle som formidler i et samfunnsperspektiv er i så måte svært vesentlig. Konserter og møter med publikum er sentrale i studiet ved Barratt Due musikk institutt. "Learning by doing" er et sterkt prinsipp ved instituttet, og prosjekter med studenter er i samspill med profesjonelle utøvere er et verdifullt supplement til den regulære undervisningen. Samtlige konserter ble før etablering av entreprenørskapsprogrammet gjennomført under ledelse av instituttets lærere og administrasjon og studentene var i liten grad involvert i den kunstneriske programmeringen.

Mål:

Instituttets overordnede målsetning:

Å tilby et rikt og ambisiøst utøvende studiemiljø som på en best mulig måte forbereder morgendagens utøvende musikere på det reelle nasjonale og internasjonale arbeidsmarked innen det klassiske musikkfeltet.

Instituttets mål for kvalitetssikringssystem:

Tilby en utdanning som er best mulig tilpasset, realitetsorientert, og til enhver tid oppdatert på samfunnets forventninger og behov.

Fagets overordnede målsetning:

Å skape et felles refleksjonsrom for lærere, studenter og relevante bransjeaktører med fokus på opplevd og tiltrengt utdanningskvalitet i en bransje i stor endring.

Effekt mål:

Utdanne musikere som er i stand til å leve av eget virke.

Utdanne musikere som tar samfunnsansvar og videreutvikler egen bransje.

Bygge en studentkultur med høy grad av handlingskompetanse og engasjement.

Resultat mål:

90% har bestått entreprenørprogrammet og samtlige arbeidskrav.

90% opplever at entreprenørprogrammet gir økt utdanningskvalitet

En studentdrevet festivalorganisasjon som leverer årlige produksjoner av høy kvalitet.

Organisering:

Entreprenørskapsprogrammet har en prosjektgruppe bestående av seksjonsleder for strykere og

kammermusikk, seksjonsleder for teorifag, emneansvarlig for entreprenørskapsprogrammet og leder for høyskoleavdelingen. Alle bidrar inn i undervisningen av faget og har et felles ansvar for planlegging og faglig utvikling. Faget har en høy grad av studentmedbestemmelse, og det er studentene selv som foretar avgjørelser knyttet til målsetninger, fremdrift og utfordringer som måtte oppstå med faglig bistand etter forespørsel. Det er derfor ukentlig dialog med fagets lærere på faglig utvikling og de til enhver tid mest hensiktsmessige løsninger på arbeidsflyt og oppgavehåndtering. Studentene rapporterer sammen med prosjektgruppen til instituttets ledelse på halvårlig basis. Instituttets øvrige lærere og administrasjon informeres også av studentene to ganger årlig og har mulighet til å komme med innspill av faglig art som også bidrar til å kvalitetssikre produksjonsutviklingen.

Om programmet:

Studieplanen er utviklet i samråd med ledende bransjeeksperter og er en helhetlig del av det nye bachelorprogrammet. For å kvalitetssikre det faglige innholdet ble det gjennomført en halvårlig testmodul for å kartlegge studentenes handlingskompetanse og hensiktsmessige prosessløp for utvikling og kartlegge studentenes opplevelse av hva som ville bidra til å øke egen utdanningskvalitet på dette feltet. Det har i iverksettings- og gjennomføringsfasen vært viktig å kvalitetssikre det faglige tilbudet og prosessveiledningen vi tilbyr. Dette er gjort ved omfattende deltakelse på de faglige tilbudene som finnes på dette området i regi av de regionale kompetansesentrene for frilansmusikere, MFO, Gramart, Artistforbundet, Innovasjon Norge m.fl. og deltakelse på nordiske samlinger for entreprenørskap i kunstutdannelsene.

Det er etablert et nettverk av gjesteforelesere som til enhver tid er oppdatert på eget felt og bidrar inn med bransjekunnskap og erfaringer. Slik tilrettelegges det for å være oppdatert på en bransje med høy grad av endringshastighet og kompleksitet, samt sikrer at studentene får tilgang til ulike innfallsvinkler og perspektiver og selv skaper en forståelse av hvordan bransjen fungerer og hvilke kvaliteter som kreves i en arbeidshverdag etter endt studie. Vi bidrar til utviklingen av det norske nettverket for entreprenørskap i kunstutdannelsene. Nettverket er en viktig møteplass for utdanningsinstitusjoner og fag-, interesse- og arbeidsgiverorganisasjoner innen kunst og design

Entreprenørskapsprogrammet består av bestanddeler fra fagfeltene organisasjon og ledelse, økonomi og forretningsdrift, salg og markedsføring og teknisk produksjon. Studentene må anvende sin musikkfaglige kompetanse opparbeidet i andre fag i møte med disse fagfeltene, bransjekunnskap, praktiske arbeidsverktøy og omfattende bransjepraksis. Programmet skal utvikle studentenes handlingskompetanse. Dette gjøres via et langsiktig løp med musikkfaglige, innovative, organisatoriske, relasjonelle og samfunnsmessige trigger-mekanismer og perspektiv. Dette for å bidra til at studentene har rette holdninger, er endringsvillige, har refleksjonsevner og innovatørkunnskap.

Programmet gjennomsyrrer alle de fire undervisningsårene, med de to første årene individuelt rettet på studentens egen historie, karriereplan og verktøy for å drive egen virksomhet. Denne kunnskapen benyttes i stor grad de to siste årene da studentene i egen regi planlegger og gjennomfører Fagerborgfestspillene. Festivalen har en samfunnsansvarsdimensjon for å utløse motivasjonen i det å bidra til fellesskapet og gjøre noe av betydning, Slik tilegnes handlingskompetanse, nettverksbygging og bransjepraksis som oppleves som relevant også for videre drift av egen musikkvirksomhet.

Fagerborgfestspillene ble startet på studentenes initiativ i pilotsemesteret og er nå en egen ideell organisasjon der studentene innehar ansvaret for en omfattende produksjon. Fagerborgfestspillene er en ny kammermusikkfestival skapt av unge musikere som ønsker å rekruttere et nytt publikum til kammermusikkscenen og festivalen ble godt mottatt av relevante aktører som et friskt og viktig tilskudd til norsk musikkliv.

Forenklet studieplanoversikt

År	Emne	Læringsutbytte	Innhold	Arbeidskrav	Stp
1	Skrivekurs	Kan skrive CV, bio og resyme Kan lage konsertprogram	Grunnleggende redskaper for tekstproduksjon	CV, biografi, resyme Konsertprogram	2
2	Entreprenørskap	Kan etablere egen virksomhet Kan utforme forretningsplan Kjennskap til rutiner for økonomioppfølging Kan profilere mot ulike markedssegmenter Kan utvikle ulike produkter	Bransjekunnskap Selskapsformer Verktøy Markedsføring Støtteordninger Samarbeidsmuligheter mot private og offentlige virksomheter	Forretningsplan Selvangivelse Budsjett og finansieringsplan	4
3	Festivalforberedelse	Har kjennskap til kunstnerisk utvikling og konseptualisering Kan utforme prosjektbeskrivelse og søknader Kan utvikle en organisasjonsmodell Kan utvikle en fremdriftsplan For 2 års festivalfremdrift	Ide og konseptutvikling Programmering og kunstnerisk profil Organisasjonsoppbygging og planleggingsverktøy Prosjektledelse Prosjektbeskrivelse og finansieringsarbeid	Skrive og presentere prosjektbeskrivelse: ide og fremdriftsplan for festivalen Skrive og presentere søknader for støtte Utvikle organisasjonsmodell og presentere festivalorganisasjon Evaluere samarbeid	4
4	Festivalledelse	Kunnskap om ulike elementer i gjennomføringen av et større arrangement Kan utvikle og gjennomføre en markedsføringsplan Kunnskap om booking og kontraktsforståelse Kan reflektere rundt musikk i et samfunnsmessig perspektiv Kan reflektere over og evaluere arbeids- og samarbeidsprosesser	Produksjon og gjennomføring av prosjektbeskrivelsen utarbeidet i 3. studieår i henhold til egen rolle i organisasjonsmodellen.	Månedlige statusrapporter samt produksjonsplaner, markedsføringsplan, risikoanalyse, vaktlister og instruksjoner Gruppen skal i fellesskap fordele oppgaver og roller og sørge for at alle har relevante oppgaver, og slik at alle deltar aktivt i de ulike oppgavene og arbeidene som skal leveres.	7

Pensum består av bransjeutgivelser som Artisthjelpen (MiC), Welcome to the music business, you're FUCKED (Martin Atkins), Feite forestillinger, Identitetshåndboken, Sikkerhetshåndboken, og Sponsorhåndboken (Norske konsertarrangører). I tillegg benyttes relevante artikler fra de ulike fagområdene, debatter, bransjestatistikk nasjonalt og internasjonalt og ulike nettressurser.

Studieplaner og alle undervisningsmoduler revideres etter første gjennomføring og uteksaminering våren 2014. Det arbeides med et femårig publikumsutviklings-program, et samarbeid om mentorbistand og praksisperioder med Sentralen – kontorfellesskap for festivaler og produsenter, internasjonalt samarbeid og en artikkelsamling i samarbeid med våre gjesteforelesere. Det utvikles også en traineeordning fra 2016 hvor uteksaminerte studenter kommer tilbake og underviser/ deler sine erfaringer etter noen år i arbeidslivet og en oppfølging av alumninettverk med kurs og veiledningstilbud. Oppfølgingen av alumninettverkets erfaringer i møtet med arbeidshverdag står sentralt i kvalitetssikringen av fagets videre utvikling.

Resultater og erfaringer

Prosessen rundt utviklingen av entreprenørskapsprogrammet har i stor grad bidratt til å skape et felles refleksjonsrom for studenter, lærere og musikkbransje. Vi har bygget nettverk og bidrar på fagutvikling på et relativt nytt felt i kunstfaglige utdannelser. Det oppleves som særdeles viktig å

ufarliggjøre entreprenørskapstankegangen for musikk- og kunstutdannelsene som helhet. Da dette er det eneste obligatoriske tilbudet av dette omfang, og det eneste tilbudet som er bygget over fire år for å utvikle tilstrekkelige ferdigheter og forståelse, anser vi det som viktig å formidle resultatene fra denne type undervisning til resten av feltet.

Etter første gjennomførte entreprenørskapsprogram, kan fagene sies å oppfylle resultatmålsetninger med bakgrunn i oppnådde resultater og studentenes evalueringstimer etter endt semester. Det jobbes kontinuerlig med å forbedre studentenes og fagenes resultater og dette gir seg utslag i studentenes egen opplevelse av økt utdanningskvalitet samt de faktiske resultatene faget har produsert. Det har vært svært lite fravær i fagene, studentene har selv organisert ekstra forelesninger og lagt ned en stor innsats for å få produksjonen i mål på ønsket ambisjonsnivå.

Endringen i studentenes holdninger og handlingskompetanse fra pilotåret våren 2012 oppleves som betydelig. Fra et halvår med kontinuerlige diskusjoner for å utsette arbeid og innvendinger mot at produksjonene kom i tillegg til avsatt tid til forelesninger, ble det i produksjonen av Fagerborgfestspillene 2014 lagt ned tusenvis av timer, med en høy handlingshastighet.

Fagerborgfestspillene hadde i 2014 til sammen 13 konserter, om lag 1 300 publikummere, 4 skolekonserter, 6 bestillingsverk, 20 profesjonelle utøvere og 50 utøvere fra Barratt Due musikk-institutt og Norges musikkhøgskole. Festivalen ble åpnet av statssekretær Knut Olav Åmås og fikk svært gode tilbakemeldinger fra sentrale personer i norsk musikk- og kulturliv, i tillegg til pressedekning på Dagsrevyen og ulike aviser. Styret i Fagerborgfestspillene har etter gjennomføring bidratt med sine refleksjoner over fagets opplevde nytteverdi på åpningen av Center of Excellence på Norges musikkhøgskole. Det er etablert en styremodell som sikrer en kunnskapsoverføring og involvering fra de til en hver tid pågående festivalproduksjoner. Det gjennomføres også felles evalueringsmøter for trinnene for å sikre at festivalen bygger på erfaringer fra tidligere år og profesjonaliseres for hvert år.

Etter gjennomføringen av Fagerborgfestspillene 2014 kan også en økt opplevelse av kvalitet i andre fag påvises. Studentenes programansvar, opplegg for kvalitetssikring av kunstnerisk kvalitet og initierte samarbeidsprosjekter mellom profesjonelle og studenter har løftet kvaliteten på de utøvende prestasjonene betydelig fra tidligere års festivaler. Instituttets øvrige lærere melder også om et økt engasjement og økt deltakelse i andre produksjonsrettede situasjoner, noe som oppleves som positivt. Programansvaret fremtvinger behovet for å legitimere sitt repertoar i forhold til sammenhengen studentene selv setter premissene for. Dette bidrar igjen til refleksjon over eget kunstnerisk uttrykk og et behov for å nå frem med sin tolkning av den aktuelle musikken. Slik synes entreprenørskapsfaget å bidra til kunstnerisk vekst også for den enkelte student.

Entreprenørskapsprogrammets effektmål knyttet til den enkelte utøvers overlevelsessevne og bidrag til å utvikle egen kunstform må evalueres over lengre tid. Dette gjøres i tillegg til etablerte undersøkelser ved å opprette et alumninettverk for monitorering av tiltrent undervisningskvalitet og anslag på overlevelsessevne. Effektmål knyttet til utvikling av studentkultur må kunne sies å oppfylle målsetningen, med dokumentasjon i vedlagte studentattester fra Studentutvalget, Fagerborgfestspillene 2014 og 2015 og en merkbar økt forekomst av student-initierte produksjoner og prosjekter på instituttet.

Vedlegg:

1. Studieplaner for kulturelt entreprenørskapsprogram
2. Rapport fra Fagerborgfestspillene 2014 med uttalelser fra bransje
3. Attester fra Studentutvalget og Fagerborgfestspillene 2014 og 2015

1. Studieplaner for kulturelt entreprenørskapsprogram:

UTDRAG FRA STUDIEPLAN FOR 4-ÅRIG BACHELOR I UTØVENDE MUSIKK

Overordnet læringsutbytte

Ved gjennomført og bestått 4-årig bachelor i utøvende musikk er det forventet at studenten har tilegnet seg kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som beskrevet under:

Kunnskaper:

- Studenten har bred kunnskap om den klassiske musikkens historie, tradisjoner, estetikk, teori, terminologi og repertoar.
- Studenten har kunnskap om musikkens funksjon i et kulturelt og samfunnsmessig perspektiv.
- Studenten kjenner til kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning innenfor fagområdet.
- Studenten kan oppdatere sin egen kunnskap og reflektere rundt egen utøvende praksis og faglige problemstillinger.

Ferdigheter:

- Studenten kan utøve solistisk og i ensembler og realisere og formidle kunstneriske intensjoner på et profesjonelt nivå.
- Studenten kan gjøre kunnskap om musikkens historie, tradisjoner, estetikk, teori, terminologi og repertoar relevant for den utøvende delen av faget som profesjonell musiker/sanger.
- Studenten kan anvende materiale fra kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning i eget arbeid.
- Studenten kan oppdatere sin egen kunnskap og reflektere rundt egen utøvende praksis og faglige problemstillinger, og slik ta ansvar for egen utvikling.

Generell kompetanse:

- Studenten kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver som strekker seg over tid, alene og som deltager i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer.
- Studenten kan kommunisere muntlig og skriftlig omkring musikkfaglige problemstillinger, både innenfor fagmiljøet og med publikum.
- Studenten har kunnskap om musikkens funksjon i et samfunnsmessig perspektiv, og evne til å delta i kulturdebatten, og kan forholde seg til musikklivets og -bransjens krav og forventninger til en profesjonell musiker/sanger.
- Studenten har et reflektert forhold til egen yrkesutøving og til egne muligheter for å drive entreprenørvirksomhet.

Kort om studiet: innhold, struktur og organisering

Fulltidsstudium 4 år 240 studiepoeng

Studiet er bygget opp over fire emneområder:

- Utøvende emner
- Musikkteoretiske emner
- Entreprenørskap og festivalproduksjon
- Støtte- og fordypende valgemner

Emner innen de fire områdene følges parallelt gjennom de fire årene, og med en innbyrdes sammenheng mellom emnene. En del av emnene er felles obligatoriske emner for alle studenter. Andre emner organiseres seksjonsvis (klaver, sang, stryk og blås). Deler av undervisningen vil kunne foregå på tvers av klasser og seksjoner. I studiet ligger det også mulighet for fordypning og spesialisering gjennom valgemner. Emnene er organisert slik at de strekker seg over maksimalt ett år - høst- og våsemester – og der påbegynnelsen av hvert nytt år normalt er betinget av at emnene i det forutgående studieår er fullført. Det arrangeres semestervise oppstartsuker og oppstartsdager felles for alle studenter.

1. studieår: Det legges spesielt vekt på etablering av grunnleggende ferdigheter og kunnskaper.

2. studieår: Emnene blir mer spesialiserte og det forventes et større kunnskaps- og refleksjonsnivå i alle emner.

3. studieår: Perspektivet utvides. Færre obligatoriske emner og flere valgemner. Det forventes at studenten i øket grad skal sette egen musikerrolle og utøvende virksomhet inn i en større sammenheng. Tilbudte valgemner varierer fra spesialisering og fordypning til emner med fokus på utvidede perspektiver. Studentene har ansvar for idéskaping og planlegging av egen festival.

4. studieår: Studenten forberedes mot livet etter studiene. Det gis ytterligere rom for fordypning på hovedinstrument og et større antall valgemner. Kulminasjon av festivalforberedelse ved at studentene har ansvaret for, dvs. leder og gjennomfører, festivalen som er planlagt i 3. studieår.

Undervisningen tar i bruk et bredt spekter av arbeidsformer: Individuell undervisning, øving, samspill i større og mindre ensembler, prosjekter, klasseromsundervisning, prosjektarbeid og veiledning, i tillegg til muntlige og skriftlige presentasjoner. Det kreves stor grad av selvstendig arbeid av den enkelte student.

Det skrives egne emneoversikter og emnebeskrivelser for den enkelte seksjon (se studieplanens del 2) da obligatoriske emner og aktiviteter er tilpasset den enkelte seksjon, og dermed kan variere. Studieplanen gir en generell beskrivelse av studiet, av det enkelte emnet og av retningslinjer for gjennomføringen. Studieplanens beskrivelse av de enkelte emner inneholder opplysninger om læringsutbytte, innhold, arbeidsformer, organisering og avsluttende vurdering. Med utgangspunkt i dette utarbeider faglærer undervisningsplaner for de ulike emner som inneholder en mer detaljert oversikt over undervisningens temaer og progresjon.

Omfanget av studiet og de enkelte emner betegnes med studiepoeng. Ett års heltids studieinnsats tilsvarer 60 studiepoeng. 1 studiepoeng tilsvarer ca. 25-30 timers arbeidsinnsats. Dette inkluderer undervisning, praksis og selvstudium/individuell arbeid.

Yrkesmuligheter og videre utdanningsmuligheter

Studiet forbereder for en profesjonell karriere eller for videre masterstudier. Bachelorprogrammet tar sikte på å forberede for ulike yrkesfunksjoner innen vårt musikkliv, som solist, orkesttermusiker, profesjonell sanger, ulik freelancevirksomhet m.m.. Disse oppgavene er i stadig endring.

Kompetansen skal forberede studentene til å møte fremtidens krav og gjøre dem til sentrale bidragsytere i videreutviklingen av et rikt og variert kulturliv.

Kvalitetssikring

Barratt Due musikk institutt har vedtatt et kvalitetssikringssystem som skal bidra til opprettholdelse og utvikling av instituttets totale studiekvalitet. Studentenes deltagelse i dette arbeidet er viktig og studentene vil bli involvert i dette arbeidet på ulike måter underveis i studiet

SKRIVEKURS

Kort om emnet

Studiepoeng	2
Emneområde	Entreprenørskap og festivalproduksjon
Undervisningsstart	Høst, 1. studieår
Varighet	Ett semester
Forkunnskap	Bestått opptaksprøve til studiet

Avsluttende vurdering

Mappevurdering

Læringsutbytte

Studenten kan skrive en profesjonell CV, biografi og resymé

Studenten kan skriftlig presentere program og repertoar i en oversiktlig og formidlende form

Innhold

Studenten skal tilegne seg grunnleggende redskaper for å kunne skrive profesjonell CV, biografi, resymé og konsertprogram. Reflektere over hensikten med en biografi.

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen gjennomføres som forelesninger i klassen. 2 timer pr. uke i totalt 3 uker, men fordelt over en lengre tidsperiode.

Arbeidskrav

- Det er obligatorisk undervisning i emnet.
- Det skal leveres inn ulike skriftlige arbeider: profesjonell CV, biografi, resymé og konsertprogram.

Avsluttende vurdering

Alle arbeidskrav i emnet må være godkjent for at studenten skal få avsluttende vurdering.

Mappevurdering: De skriftlige arbeidene skal vurderes. Studenten vurderes i henhold til læringsmålene for emnet.

Avsluttende vurdering uttrykkes med Bestått/Ikke bestått

Ny vurdering: Hele eller deler av mappen må leveres på nytt. Dette avgjøres individuelt av faglærer

ENTREPRENØRSKAP

Kort om emnet

Studiepoeng	4
Emneområde	Entreprenørskap og festivalproduksjon
Undervisningsstart	Høst eller vår, 2. studieår
Varighet	Normalt ett semester
Forkunnskap	Bestått skrivekurs
Avsluttende vurdering	Mappevurdering

Gjennom emnet skal studenten få innsikt i de praktiske sidene ved det å være selvstendig næringsdrivende

Læringsutbytte

- Studenten kan registrere seg som selvstendig næringsdrivende
- Studenten kan lage en forretningsplan/karriereplan
- Studenten kan etablere hensiktsmessige rutiner for økonomioppfølging
- Studenten kan profilere egen bedrift mot ulike markedssegmenter
- Studenten kan utvikle og profilere egne "produkter"

Innhold

- Bransjekunnskap innen nasjonalt og internasjonalt musikkliv
- Selskapsformer og registrering av nye virksomheter
- Verktøy for selvstendig næringsdrivende, for eksempel skatt og likning
- Markedsføring og profilering av egen virksomhet
- Støtteordninger – hvordan søke opp og orientere seg i dette landskapet
- Samarbeidsmuligheter mot offentlig og privat sektor

Undervisningen legges opp til å være så praktisk som mulig ved at deler av den involverer forskjellige aktører fra kulturlivet. I enkelte tilfeller legges undervisningen til eksterne bedrifter og institusjoner der studentene følger ulike kurs.

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen gjennomføres som forelesninger i klassen og eventuelt som eksterne kurs, 15-20 timer. Undervisningstidspunkt og lengde vil variere avhengig av om undervisningen foregår på instituttet eller eksternt.

Arbeidskrav

- Det er obligatorisk undervisning i emnet
- Det skal innleveres ulike skriftlige arbeider: forretningsplan, selvangivelse, budsjett og finansieringsplan

Avsluttende vurdering

Alle arbeidskrav i emnet må være godkjent for at studenten skal få avsluttende vurdering. Mappevurdering: De skriftlige arbeidene skal vurderes. Den enkelte student vurderes i henhold til læringsmålene for emnet.

Avsluttende vurdering uttrykkes med Bestått/Ikke bestått

Ny vurdering: Hele eller deler av mappen må leveres på nytt. Dette avgjøres individuelt av faglærer.

FESTIVALFORBEREDELSE

Kort om emnet

Studiepoeng	4
Emneområde	Entreprenørskap og festivalproduksjon
Undervisningsstart	Høst, 3. studieår
Varighet	Normalt ett semester
Forkunnskap	Bestått Entreprenørskap
Avsluttende vurdering	Mappevurdering

Læringsmål

Studenten har kjennskap til arbeid med kunstnerisk utvikling og konseptualisering
Studenten kan utforme en prosjektbeskrivelse og skrive søknader med budsjett og finansieringsplan
Studenten kan utvikle en organisasjonsmodell
Studenten kan utvikle en fremdriftsplan for egen festival

Innhold

Ide og konseptutvikling
Programmering og kunstnerisk profil
Organisasjonsoppbygging og planleggingsverktøy
Prosjektledelse
Prosjektbeskrivelse og finansieringsarbeid

Gjennom emnet skal studentene planlegge festivalen som de selv skal gjennomføre/lede året etter. Det legges opp til studiebesøk og gjesteforelesere for å få inspirasjon til utviklingen av en egen profil.

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen gjennomføres som forelesninger i klassen, normalt 3 timer pr. uke i 7 uker, men fordelt over en lengre tidsperiode. Gruppearbeid og veiledning. Innleveringer på bakgrunn av kontinuerlig gruppearbeid i henhold til interne frister. Det forventes aktiv deltagelse av den enkelte student.

Arbeidskrav

- Det er obligatorisk undervisning i emnet
- Gruppen skal sammen arbeide med og presentere følgende:
  - Skrive og presentere prosjektbeskrivelse: ide og fremdriftsplan for festivalen
  - Skrive og presentere søknader for støtte
  - Utvikle organisasjonsmodell og presentere festivalorganisasjonGruppen skal i fellesskap fordele oppgaver og roller slik at alle har relevante oppgaver, og slik at alle deltar aktivt i presentasjonene.
- Emnet avsluttes med en felles evaluering av arbeidsmetoder og samarbeid med tanke på eventuelle forbedringer til 4. studieårs Festivalledelse

Avsluttende vurdering

Alle arbeidskrav i emnet må være godkjent for at studenten skal få avsluttende vurdering Mappevurdering. De skriftlige oppgavene skal vurderes. Den enkelte student vurderes i henhold til læringsmålene for emnet
Avsluttende vurdering uttrykkes med Bestått/Ikke bestått

Ny vurdering: Studenten må gjennomføre emnet på nytt

FESTIVALLEDELSE

Kort om emnet

Studiepoeng	7
Emneområde	Entreprenørskap og festivalproduksjon
Undervisningsstart	Høst, 4. studieår
Varighet	To semester
Forkunnskap	Bestått Festivalforberedelse
Avsluttende vurdering	Mappevurdering

Læringsutbytte

Studenten har kunnskap om ulike elementer i gjennomføringen av et større arrangement
Studenten kan utvikle og gjennomføre en markedsføringsplan
Studenten har kunnskap om booking og kontraktsforståelse
Studenten kan reflektere rundt musikk i et samfunnsmessig perspektiv
Studenten kan reflektere over og evaluere relevante arbeids- og samarbeidsprosesser

Innhold

Produksjon og gjennomføring av prosjektbeskrivelsen utarbeidet i 3. studieår i henhold til egen rolle i organisasjonsmodellen.

Organisering og arbeidsformer

Regelmessig veiledning individuelt og i gruppe, normalt 25-30 timer. Det forutsettes stor grad av selvstendig arbeid og arbeid i gruppen. Det forventes aktiv deltagelse av den enkelte student i gjennomføringen av festivalen.

Arbeidskrav

- Det er obligatorisk å delta i veiledning, individuelt og i gruppe
- Gruppen skal i fellesskap fordele oppgaver og roller og sørge for at alle har relevante oppgaver, og slik at alle deltar aktivt i de ulike oppgavene og arbeidene som skal leveres.
- Mappedinlevering: Månedlige statusrapporter som produksjonsplaner, markedsføringsplan, risikoanalyse, vaktlistor og instruksjoner
- Evalueringsrapport i etterkant av gjennomført prosjekt

Avsluttende vurdering

Alle arbeidskrav i emnet må være godkjent for at studenten skal få avsluttende vurdering. Mappedinlevering. Den enkelte student vurderes i henhold til læringsmålene for emnet
Avsluttende vurdering uttrykkes med Bestått/Ikke bestått

Ny vurdering: Studenten må gjennomføre hele eller deler av emnet på nytt. Dette avgjøres individuelt av faglærer(e).

3. Rapport fra Fagerborgfestspillene 2014 med uttalelser fra bransje

grense- spil

Rapport fra Fagerborgfestspillene 2014: 26.-30.mars

Støtten har bidratt til at en ny festival skapt av unge musikere har blitt gjennomført med et vellykket kunstnerisk program og fantastisk respons fra publikum og samarbeidspartnere. Initiativet har blitt godt mottatt og vi er stolte av å ha gjennomført 13 konserter på høyt nivå, med 70 musikere, 6 bestillingsverk, og over 1300 publikum. Vi er ekstra stolte av festivalens programsøyer *Verklærte nacht*, *Pierrot Luinare*, *Figaros bryllup*, *Kvartett for tidens ende*, *Historien om en Soldat* og Beethovens *Grosse Fuge* og at festspillene har fått god pressedekning på visjonen å få flere unge interessert i kammermusikk.

Spesielt med konsertene utenfor huset nådde vi målet om å treffe et ungt publikum, og ca halvparten av publikum festivalen spilte for var unge -enten videregående elever eller studenter. Vi gleder oss til å se hvordan 2015 festivalen kan bygge videre på arbeidet vi startet og nå ut enda bredere.

Fagerborgfestspillene har gitt oss en viktig erfaring på at det er mulig å skape egne prosjekter av stor betydning og vi kommer til å ta med oss denne erfaringen i egne musikerkarrierer.

Markedsføring:

Festspillene blir promotert med sosiale medier, plakater, flyers og programhefter, digitale flyere, foredrag og promokonsserter. Vi samarbeidet med studenter på KHiO for å finne en design som formidlet festivalens intensjon og reflekterte målgruppen vi ønsket å nå.

Informasjon ble sendt ut til alle studenter, og lærere på Barratt Due musikk institutt, Norges Musikkhøgskole, KHiO og Universitetet i Oslo. Det ble også distribuert på konserter, for Oslo symfoniorkester og Universitetsorkester og alle elever på Musikk skolen, Unge talenter, Musikktilbudet på Majorstuen og byens orkestermedlemmer fikk tilbud om ung musikerbillett. Festivalen ble videre markedsført ved flere anledninger gjennom SiOs nyhetsbrev, facebook sider og mailutsending. I tillegg var det fire konserter på utdanningsinstitusjoner i forkant av festivalen og tre konserter på UiO/ HiOA/ SiO i selve festivaluken.

Konsserter:

I tråd med festivalens visjon om å skape et nytt publikum for kammermusikken hadde vi lanseringskonsert på UiO på Blindern, kafekonsert på HiOA, og en stuntkonsert på Domus Athletica – Studentsamskipnaden i Oslos treningssenter. Vi gjennomførte skolekonserter i forkant av festivalen på Oslo Katedralskole, Oslo by Steinerskole, Manglerud vgs og Toneheim folkehøgskole. Profesjonelle utøvere som deltok var Madelene Berg, Lars Notto Birkeland, Stian Carstensen, Per Arne Frantzen, Henninge Båtnes Landaas, Carl Anders Nilsen, Karen Rosenberg Olsen, Per Kristian Skalstad, Helge Lien Trio og Ola Kvernberg Trio.

Et utvalg bilder som dokumentasjon, fra noen av konsertene:
(Bilder fra øvrige konserter finnes på <https://www.facebook.com/fagerborgfestspillene>)

12.3 Skolekonsert på Manglerud vgs.

21.3 Skolekonsert på Oslo by Steinerskole

26.3 Lanseringskonsert på UiO, Blindern.

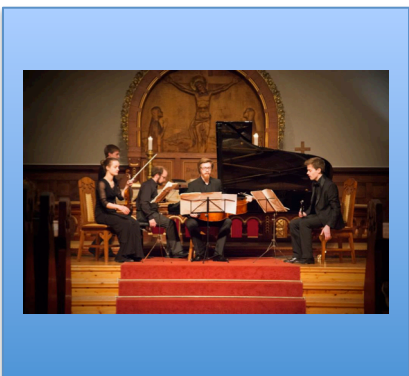
27.3 Figaros Bryllup, Kammersalen, Barratt Due

28.3 Cafekonsert Fyrhuset, HiOA

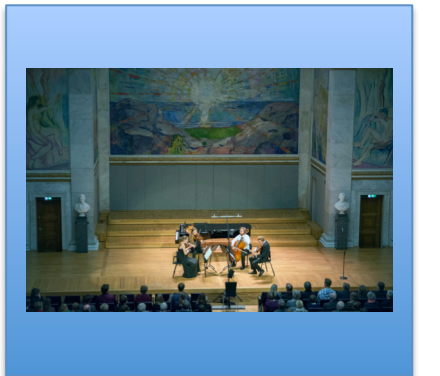
28.3 Verklärte nacht, Kammersalen, Barratt Due

28.3 Kwartett for tidens ende, Fagerborg kirke

29.3 Historien om en soldat, Kammersalen, Barratt Due

30.3 Grosse Fuge, Universitetets aula

Fullstendig program på www.fagerborgfestspillene.no

Anbefalinger fra Fagerborgfestspillenes 2014 program

Barratt Due musikk institutt implementerte høsten 2012 sin nyreviderte studieplan for det utøvende fireårige bachelorprogrammet. Studiet har som mål å gjøre studentene konkurransedyktige i et profesjonelt musikkliv: Et marked som stadig er i endring og ikke minst økende internasjonalt. Programmet er spisset med et sterkt utøvende fokus. Blant annet gir vi i dag studentene flere timer hovedinstrument enn noen tilsvarende programmer i Norge. Entreprenørskap er en sentral søyle gjennom alle de fire studieårene. Fagerborgfestspillene er avgangsstudentenes egen festival og entreprenørfagets avslutning. Studentene står selv for alle festivalens sider fra A-Å; Idéskapning, konsept, profil, programmering, finansiering, gjennomføring, markedsføring og formidling. Årets festival har en tydelig profil og en klar ambisjon om å nå ut til et ungt publikum. Spennende utøvere er engasjert til festivalen, i tillegg til de mange utøverne fra eget hus. Det har vært svært inspirerende å følge prosessen frem mot årets festival, og det er med stor forventning vi ser frem til noen intense og spennende konsertdager! Lykke til med Fagerborgfestspillene 2014!

Stephan Barratt-Due

Barratt Due musikk institutt

En hommage til Fagerborgfestspillene Det er imponerende hva de unge festivalarrangører får stabled på benene i Fagerborgfestspillene. Med ungdommeligt vovemod påtager de seg å formidle kunst på vidt forskjellige måter og til forskjellige publikumgrupper. De repræsenterer en ny tids musikere, som både kan spille og formidle på høyeste nivå. Som konsertarrangører virker de like så gode som professionelle med års erfaring. Man må ha den største respekt for disse studerende, som kaster seg ut i å ta koncertformen kærtlig i kraven og forny den klassiske musikktradisjon med et betydelig antall nye værker på koncertprogrammerne. Jeg ønsker jer all mulig held og lykke med 2014-festivalen!

Kollegiale hilsener fra Anders Beyer

Festspillene i Bergen

Det er en stor glede for Universitetet i Oslo å samarbeide med Fagerborgfestspillene. Festivalen starter med kick off på Blindern og avsluttes i Universitetets Aula. Programmet de unge initiativtakerne til festivalen har satt sammen er ikke annet enn imponerende. Der finnes både opera, flere urfremføringer og en rekke flotte konserter. Jeg gleder meg stort til festivalen og håper Oslos befolkning løper mann av huse for å få med seg dette!

Gjøril Songvoll

Kulturkonsulent ved Universitetet i Oslo

Det er med spenning og forventning jeg ser frem til Fagerborgfestspillene i slutten av mars. Dette er en flott musikkfest hvor unge musikere selv har tatt initiativet og laget en festival med målsetning om å skape større interesse for klassisk musikk blant barn og unge. Siden dette også er et av målene til Dextra Musica er det en spesielt stor glede for oss å kunne støtte dette fine initiativet og vi ønsker lykke til!

Anders Bjørnsen

Dextra Musica

Oslo Quartet Series ønsker Fagerborgfestspillene LYKKE TIL med en fantastisk flott festival i 2014. Programmet er noe av det mest spennende jeg har sett for en lang stund. Urfremføringer vegg-i-vegg med søyler av det klassiske kammarmusikkrepertoaret. Fremtidens musiker som spiller fremtidens musikk, samtidig med nye tolkninger av mesterverker. For publikum som er ute etter en helt ny opplevelse, eller noe kjent kledd i nye klær, er dette den riktige festivalen! Vi er veldig glad for å ha noen musikere til felles med Fagerborgfestspillene og gleder oss til å ønske dem, og andre unge musikere, velkommen tilbake til Oslo Quartet Series.

Juliet Jopling

Oslo Quartet Series

4. Attester fra Studentutvalget og Fagerborgfestspillene 2014 og 2015

Attest til «Entreprenørskap og festivalproduksjon»

Barratt Due musikk institutt har satt entreprenørskapsfaget som en av grunnsøylene i den nye studieplanen. Etter tre år har faget gitt store resultater, både med tanke på kompetansen til hver enkelt student og hele skolens faglige og sosiale miljø.

Norsk kulturliv er i stadig raskere endring, og for å klare seg som profesjonell musiker er det viktig å ha kjennskap til mer enn bare sitt eget instrument. Gjennom de to første årene på Barratt Due går studentene gjennom skrivekurs og en innføring i hvordan norsk kultur- og næringsliv fungerer. Dette har gitt innsikt, kompetanse og trygghet innen søknadsskriving og drift av enkeltmannsforetak. Dette er deler av yrket som ellers ofte oppleves som krevende og utydelig blant unge musikere. Takket være entreprenørskapsfaget driver nå et stort flertall av studentene ved Barratt Due sitt eget enkeltmannsforetak, og er ved endt studium klare til å møte markedet med en erfaring og kunnskap som er unik for musikkstudenter i Norge.

Andre halvdel av entreprenørskapssøylene går ut på å forberede og avvikle Fagerborgfestspillene. Dette er en kammermusikkfestival som har vokst til å bli et av årets absolutte høydepunkt for instituttet, skapt og drevet av studentene selv. Fagerborgfestspillene inspirerer studentene til å strekke seg til det ytterste i kammermusikkfaget, med strålende resultater. Dette blir igjen en ressurs for Fagerborg og hele Oslo. Festivalen synliggjør unge musikers sterke formidlingsevne og tilbyr klassisk musikk på internasjonalt toppnivå.

Faget har også hatt en svært positiv innvirkning på studentmiljøet ved instituttet. Engasjementet rundt festivalen er sterkt samlende, både for studenter, lærere og de yngre elevene ved Barratt Dues talentutviklingsprogram. Flere av lærerne spiller selv i kammergruppene, og seksjonslederne gir veiledning gjennom planleggingsprosessen. Dette gir studentene et verdifullt møte med profesjonell standard, skaper nettverk og gjør mye for den musikalske utviklingen til hver enkelt.

Studentutvalget ved Barratt Due jobber for å bedre studentenes hverdag, faglig og sosialt. Vi ønsker at å gjøre studentene oppmerksomme på sine muligheter i studiene og videre som profesjonelle musikere. Vi jobber også for at studiet, med sine støtteemner, skal bli sett på som en helhet, der alle deler oppleves som relevante. Entreprenørskapssøylene har gjennom de siste årene hjulpet oss langt videre på disse punktene. Tilliten studentene blir gitt gjennom å få fullt ansvar for festivalen får oss til å måtte ta i bruk all kunnskap vi tidligere har tilegnet oss og skaper sterkt samhold og engasjement blant studentene.

Jeg vil anbefale Entreprenørskap og festivalproduksjon på det varmeste, med bakgrunn i fantastisk veiledning, inspirerende undervisning og sterkt smittende entusiasme.

Oslo, 31. mai 2014

Guro Saastad
Leder for studentutvalget ved Barratt Due musikk institutt

Attest til emnene Festivalforberedelse og Festivalledelse

Barratt Due musikk institutt satser tungt på entreprenørskap. *Entreprenørskapssøylen*, som den kalles, går over alle fire år i det utøvende bachelorstudiet og avsluttes med emnene Festivalforberedelse og Festivalledelse som går i henholdsvis tredje og fjerde studieår. Det er her Fagerborgfestspillene blir til.

Fagerborgfestspillene er en kammermusikkfestival skapt av unge musikere, for et nytt publikum. Vi brenner for å rekruttere unge til den klassiske musikkarenaen, og vårt mål er å være en av landets mest spennende og dynamiske konsertarenaer. Festspillene tar utgangspunkt i studentmiljøet på Barratt Due musikk institutt, med tilgang på et av Europas mest intense og oppsiktsvekkende miljøer for unge, fremadstormende musikere. Selv om Fagerborgfestspillene er tilknyttet Barratt Due, er vi en selvstendig organisasjon drevet av avgangsstudentene.

Undervisningen i entreprenørskapssøylen bygger opp studentenes kompetanse fra første klasse opp mot selve festspillene i fjerde klasse. Hele veien får vi relevant undervisning i det vi skal arbeide med i det gitte tidsrom. Eksempelvis får vi for tiden veiledning av Ole Eirik Ree i forbindelse med programmering. Vi er glade for at Barratt Due musikk institutt har satt sammen et kyndig knippe veiledere for oss som lager Fagerborgfestspillene. De utfyller hverandre innenfor ulike kompetanseområder og dette gjør at vi alltid har noen å gå til dersom vi trenger et godt råd.

Fagerborgfestspillene er en enorm mulighet for studentene til å utforske sine kreative sider utover det å være utøver, men fører naturligvis også med seg en hel del ansvar. Studentene står personlig økonomisk ansvarlig for festivalen og skal programmere et helhetlig program. Vi må tidlig i planleggingen gjøre avtaler med profesjonelle aktører som designbyrå og trykkeri og sørge for å videreføre avtaler med eksterne aktører gjort av tidligere festivaler. Vi må legge en god plan for markedsføring og PR. Vi er musikere, og derfor er naturligvis det kunstneriske arbeidet ekstra spennende. Sammen har vi i festivalgruppen brukt lang tid på å finne en grunntanke for hva vi vil uttrykke gjennom Fagerborgfestspillene 2015. Derfor er det viktig for oss å komme frem til et program som speiler denne grunntanken. Vi vil passe på at dette kunstneriske uttrykket har den riktige balansen. Med det mener vi at det er viktig å ikke programmere for snevert men samtidig utfordre utøverne og ikke minst publikum, uansett om de er drevne konsertgjengere eller opplever levende klassisk musikk for aller første gang.

Vi mener at entreprenørskapssøylen står for noe av det viktigste vi tar med oss fra bachelorstudiet på Barratt Due musikk institutt. Vi vet at arbeidsplassene ikke står i kø når vi er ferdig utdannede musikere. Derfor vil lærdommen fra entreprenørskapssøylen være det viktigste fundamentet når vi som frilansere blir nødt til å skape vår egen arbeidsplass. Kompetansen gir oss flere bein å stå på og gjør at vi lettere kan gå inn i en produsent- eller arrangørrolle. Det vil vi trenge i et musikkliv som overlater mer og mer til den enkelte musiker.

Oslo, 1. juni 2014

Ingvild Gonnæs Loen, leder, Fagerborgfestspillene 2015

Refleksjoner etter gjennomføring av første entreprenørskapsmodul ved Barratt Due musikk institutt

I 2012 implementerte Barratt Due musikk institutt sin nye utdanningsplan for bachelorstudiet, med en profil som studentene selv hadde vært med på å forme over lang tid. For studentene var *entreprenørskapsmodulen* den viktigste endringen som kom, men viktig var også det økte fokuset på *praktisk* nytteverdi av teorifagene i den utøvende bachelorutdanningen. Alt dette førte til en spennende – og nødvendig – nyvinkling av hele studieforløpet, der avgangstudentene etter endt eksamen skal være i stand til å møte et marked i stadig endring.

Kammermusikkfestivalen *Fagerborgfestspillene* ble etablert som direkte følge av den nye entreprenørskapsmodulen. I 2013 ble en slags miniatyr av festivalmodellen prøvd ut av de av studentene som ikke hadde valgt den nye utdanningsplanen. Samtidig var første kull med den nye modulen i gang med forberedelsene til 2014-utgaven av festivalen, som ble den offisielle førsteutgaven av *Fagerborgfestspillene*. Undervisningen i entreprenørskapsfagene ble delt inn i forelesninger om blant annet søknadsskriving og forretningsdrift og rene arbeidsøkter under svært profesjonell veiledning.

Det kanskje mest spennende – og utfordrende – med entreprenørskapet var at vi stod helt på egne ben, uten forhåndslagte føringer på innhold fra studieadministrasjonen. I løpet av våre første selvstendige arbeidsøkter på senhøsten 2012, satte vi rammene for festivalen slik vi så for oss at den skulle være. Vi skulle skape noe helt eget, og vi måtte selv kunne stå for det endelige resultatet av arbeidet. Dette trigget mange av oss til å tenke nytt og la kreativet styre. Festivalforberedelsesfaget fikk en langt større dimensjon enn kun å være et skolefag med et par studiepoeng som utbytte. Vi ble plassert ut i det virkelige arbeidslivet uten egentlig å være klare over det, der vi måtte jobbe mer enn det som sannsynligvis var forventet, nettopp for å kunne nå våre egne målsetninger. Resultatet ble 13 konserter fordelt på 5 dager og 6 konsertarenaer, i tillegg til skolekonserter og markedsføringsstunts i forkant av festivalen.

Motivasjon ble en gjennomgående faktor fra start til mål. Vi fant tidlig ut hva vi ønsket å formidle med festivalen og hvilken målgruppe vi ønsket å arbeide mot. Å formidle til et ungt publikum, skape en helhetlig kunstnerisk profil og plassere alt dette innenfor rammene til en selvstendig og profesjonelt styrt festival skapte et utrolig driv blant studentene. Ikke minst var det også et privilegium for oss å ha muligheten til å engasjere samtlige studenter ved Barratt Due som utøvere. Det ga oss stor kunstnerisk frihet i arbeidet med programprofilen. Vi valgte også å innlede et samarbeid med komposisjonsklassen ved Norges musikkhøgskole, der fem studenter komponerte hvert sitt verk med vårt festivaltema, *grensespill*, som utgangspunkt. I tillegg samarbeidet vi med Morten Gaathaug, som komponerte en strykekvartett med tittelen «Grensespill» til festivalen. Disse verkene ble urfremført under *Fagerborgfestspillene*.

Økonomisk stod vi også helt på egne ben og måtte tidlig inn i det virkelige markedet for å hente støtte både fra ulike statlige institusjoner og fond og fra bedriftsmarkedet. Etter en lang runde med søknader og sponsorarbeid mottok vi nok midler til å kunne engasjere eksterne artister til festivalen. Vi ønsket også, slik festivaltemaet antyder, å eksperimentere med sjangergrensene og invitere inn artister fra andre musikkfelt. Samtlige vi var i kontakt med, uttrykte seg svært positivt

til festivalens konsept, og vi var heldige å få med oss både Stian Carstensen, Ola Kvernberg Trio og Helge Lien Trio til å gjøre hver sine nachspielkonserter under festivalen. Carstensen deltok i tillegg på selve programlanseringen i desember 2013, og rett i forkant av festivalen ledet han en improvisasjonsworkshop der alle studenter var invitert til å melde seg på. Resultatet av workshopen opplevde vi live under Carstensen's egne konsert første dag i festivalen.

Listen over høydepunkter fra festivalen er lang, men blant de største opplevelsene for oss som utøvere og arrangører var første hovedkonsert med offisiell festivalåpning av statssekretær Knut Olav Åmås. Likeledes var det flott å kunne avslutte festivalen med en storslått konsert i Universitetets aula. Som

følge av et svært godt samarbeid med Universitetet i Oslo hadde vi også vår festivallansering i Georg Sverdrups hus på Blindern, der vi presenterte musikalske utdrag fra festivalprogrammet i direkte møte med vår hovedmålgruppe. I forkant av festivalen holdt vi også konserter på flere av byens videregående skoler. En av festivalens strykekvartetter, Quartetto Testosterone, spilte dessuten konsert i styrkerommet på Domus Athletica, et markedsføringsstunt som ble dekket av Dagsrevyen. Responsen fra publikum så vel som fra eksterne artister og utøvere fra egne rekker var overveldende positiv, og samtlige arrangementer ble godt besøkt.

Å oppsummere vårt utbytte av festivalarbeidet fra begynnelse til slutt er spennende. Alle i festivalgruppen sitter igjen med noe ulik kompetanse som følge av at vi arbeidet i fire ulike grupper med fokus på program, markedsføring, produksjon og ledelse/økonomi. Likevel arbeidet vi ikke atskilt, slik at alle fikk innsikt i de ulike delene av festivalarbeidet, og hele gruppen dro på den måten også nytte av eventuell kompetanse som den enkelte av oss kunne ha fra før.

Hele prosessen fra idé til gjennomføring har for alle vært svært lærerik, og kanskje den viktigste lærdommen er selve erfaringen med å ha produsert noe av et slikt format og presentert det i det virkelige arbeidsmarkedet. Vi har oppdaget viktigheten av å tenke mer allsidig som utøvende musikere og fått uvurderlig lærdom i hvordan man faktisk kan få gjennomført egne drømmeprosjekter uansett utgangspunkt. Dette gjør oss i stand til i stor grad å kunne *velge* hvordan man møter arbeidslivet etter endt studium.

På vegne av Fagerborgfestspillene 2014,

Thormod Rønning Kvam
programansvarlig
Bergen, 01.06.2014